

Asia: VN/5386/2020-VM-152

Lausuntopyyntö ehdotuksesta julkisen hallinnon API-periaatteiksi

1.1 Tarjoa ja hyödynnä tietoja pääsääntöisesti ohjelmointirajapintojen kautta

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

1.2 Määritä ohjelmointirajapintojen tarjoamiselle ja hyödyntämiselle tavoitteet ja hanki riittävät resurssit

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

1.3 Varmista hankinnoissa yhteentoimivuus muiden tietojärjestelmien kanssa

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

1.4 Edistä sisäistä ja ulkoista yhteistyötä

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

2.1 Kehitä ohjelmointirajapintoja tarvelähtöisesti

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

2.2 Määritä ohjelmointirajapintojen tarjoamiseen ja hyödyntämiseen liittyvät roolit, tehtävät, vastuut ja toimintamallit.

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

2.3 Kuvaa ohjelmointirajapintojen muodostama kokonaisuus

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

2.4 Tunnista ja hallitse ohjelmointirajapintoihin liittyvät riskit

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

3.1 Kehitä ohjelmointirajapinnat avoimilla ja teknologiariippumattomilla standardeilla ja protokollilla

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

3.2 Kuvaa ohjelmointirajapintojen käsittelemät tiedot yhteisten ja yleisten tietomallien mukaisesti

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

3.3 Testaa, versio, dokumentoi ja julkaise ohjelmointirajapinnat

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

3.4 Seuraa ohjelmointirajapinnoille asetettuja mittareita ja muita ominaisuuksia

Onko periaate realistinen ja käyttöönotettavissa organisaatiossasi? Miltä tukimateriaali ja esimerkit vaikuttavat? Periaatteet, tukimateriaali ja esimerkit on kuvattu liitteissä tarkemmin.

-

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö on julkaissut lausuttavaksi julkisen hallinnon API-periaatteet -dokumentin, jossa kuvataan ehdotus julkisen hallinnon ohjelmointirajapintojen (API) kehittämistä koskeviksi periaatteiksi ja tarjotaan liitteenä tukimateriaalia periaatteiden käyttöönoton tueksi. Periaatteiden on tarkoitus muodostaa yhteiset toimintaohjeet ja suositukset julkisen hallinnon API-kehitykselle sekä digitalisaation edistämiseksi. Seitsemän kaupungin (Espoo, Jyväskylä, Lahti, Oulu, Tampere, Turku, Vantaa) ja Kuntien Tieran muodostama DigiOne-hanke jättää hankkeen näkökulmasta lausunnon, joka täydentää kuntien mahdollisia omia lausuntoja.

Dokumentti käytännössä jatkaa tiedonhallintalain myötä sivuun jätettyjen julkisen hallinnon suositusten sarjaa selkiyttäen ja suosittaen tapoja toimia valitussa aihepiirissä. Dokumentin alkupäässä määritellään käsitteitä ja suurin osa auttaa hyvin jäsentämään peruskäsitteitä aihepiirissä. Yksittäisenä tarkentamista kaipaavana käsitteenä huomataan tietosuoja-termi, jolle on jo käyttökelpoinen tähänkin yhteyteen sopiva määritelmä (ks. termipankin määritelmä, jonka lähteeksi on merkitty kyberturvallisuuskeskuksen sanasto, hakasuluissa oleva lisäys on lausunnonantajan: [ohjelmointirajapintaa ja sen käyttöä koskevat] järjestelyt, joilla pyritään varmistamaan henkilötietojen asianmukainen käsittely ja niiden yksityisyyden säilyminen).

Dokumentti kuvaa API-periaatteiden lisäksi huomattavan määrän ohjeita ja/tai esimerkkejä soveltamisesta muodostaen pohjimmiltaan mallin API-pohjaiselle kehittämiselle strategiasta käytännön toteutuksiksi. Julkaisun nimeä voisikin muuttaa laajempaa sisältöä kuvaavaan suuntaan, esimerkiksi muotoon 'API-pohjainen kehittäminen julkishallinnossa'. Suosituksen käyttäjien on tärkeätä hallita aihepiiriä siinä määrin, että kykenevät itsenäisesti skaalaamaan dokumentissa näkyvää mallia oman API-toimintansa laajuuteen, ts. käyttämään vain tarvitsemiaan osuuksia, jos API-toiminta on vähäistä. Fokusoituneen julkisen toimijan pienimuotoisellakin, mutta tarpeeseen tulevilla uudella rajapintapalvelulla saattaa olla nopeasti suuri määrä käyttöä, mutta monenlaisia API-toteutuksia ei silti ole välttämättä tarve tai mahdollisuuskään tarjota. Laajan potentiaalinen API-organisaatiolle dokumentti antaa paljon hyviä aineksia kehittämiseensä.

API-pohjainen toiminta sisältää ajatuksen tietojen sujuvasta siirtämisestä ja merkittävien hyötyjen saamisesta sitä kautta. API-pohjainen toiminta on luonnollinen askel tietojenkäsittelyn evoluutiossa, kun tietojärjestelmät ovat osa jokseenkin kaikkea niin julkisen kuin yksityisen sektorin toimintaa ja eri tahoille hyödyllistä tietoa on kertynyt niitä primääristi käyttäville tahoille. Vaikka hyvin hyödyllisenä pidettävä rajapintapalvelu olisi helposti toteutettavissa, sen sisältäessä henkilötietoa tulee sen käytön luonnollisesti ylittää myös henkilötiedon käsittelyyn liittyvät mahdolliset kynnykset. API-ohjeistuksen pariksi olisi tavoiteltavaa saada valmista tietosuojaohjeistusta, jotta tulkinnat ja rajat siltä osin hahmottuvat helposti API-toimijoille. Tämä todennäköisesti vaati toimialakohtaista työtä, mutta ihmislähtöisestä näkökulmasta katsoen toimialakohtaiset tietosuojaohjeet olisi hyvä koota yhdeksi kokonaisuudeksi, jolloin niitä tulisi myös yhteensovitetuksi kokonaisen ihmisen kannalta.

DigiOne-hanke katsoo lausuttavana olevan dokumentin soveltamisohjeineen, esimerkkeineen ja tukimateriaaleinen tuovan hyvän ja ajankohtaisen lisän tiedonhallintalain kanssa yhteensopiviin ohjeisiin ja suosituksiin.

Lindström Tuija
DigiOne